

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A
SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
na roky 2023 – 2028
ZALABA
Rok 2023

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ZALABA na roky 2023 - 2028 bol aktualizovaný
Uznesením obecného zastupiteľstva č. 23/2023 dňa 25. marca 2023.

Obsah

1.Úvod

1.1. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

2. Analyticko-strategická časť

2.1. Analýza geografického a enviromentálneho potenciálu

2.1.1 Geografická poloha obce

2.1.2.Krajinná štruktúra

2.2. Analýza hospodárskych, sociálnych a kultúrnych zdrojov

2.2.1. Urbanistický vývoj sídla

2.2.2. Obyvateľstvo

2.2.3. Veková štruktúra

2.2.4. Technická infraštruktúra

2.2.5. Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť a bývanie

2.2.6. Rekreácia a cestovný ruch

2.2.7. Kultúra a šport

3.SWOT analýza

3. 1. Vnútna SWOT Analýza

3. 2. Analýza väzieb strategických dokumentov

4.Hodnotenie

4.1. Hlavné smery rozvoja obce

5. Strategická a programová časť

5.1. Inštitucionálne zabezpečenie

5.2. Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení

5.3. Monitoring

5.4. Časový harmonogram

Záver

1. Úvod

1.1. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (ďalej len PHSR) je rozvojový dokument, ktorý sa spracováva na regionálnej aj miestnej úrovni v súlade so **zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja**.

Vypracovaním Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry. PHSR sa spracováva s vnútornými aj vonkajšími rozvojovými aktérmi, ktorí sa môžu rovnocenne zapojiť do programovacieho procesu a priamo počas tvorby dokumentu definujú problémy a predpoklady rozvoja tak, že výsledkom je spoločná dohoda a spokojnosť.

Výsledkom tohto má byť kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných ale hlavne ľudských zdrojov, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou implementácie rozvojovej stratégie PHSR.

Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja §8 cit.

(1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

(2) Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

(3) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

(4) Analyticko-strategická časť obsahuje najmä:

- a) súhrnnú geografickú, kultúrno-historickú a sociálno-ekonomickú charakteristiku obce a charakteristiku stavu vybavenosti a obsluhy územia obce
- b) hodnotenie a analýzu hospodárskej situácie, sociálnej situácie, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry a vybavenosti a obsluhy územia obce,
- c) analýzu väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja s územím obce,
- d) určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia obce, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- e) stratégiu rozvoja obce, pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce,
- f) analýzu finančných potrieb a možností financovania programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

(5) Programová časť obsahuje najmä:

- a) zoznam opatrení a aktivít pre zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- b) inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- c) finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- d) systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov,
- e) časový harmonogram realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

(6) Aktualizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.

(7) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

(8) Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

PHSR sa spracováva v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a existujúcimi rozvojovými dokumentmi v zmysle platnej legislatívy.

PHSR je zároveň aj prostriedkom, ako získať viac bodov pri žiadostiach o financovanie najmä z EÚ fondov a zvyšuje väčšiu šancu na získanie externých finančných prostriedkov. PHSR a dokumenty ÚPD musia byť nevyhnutne vo vzájomnom súlade.

2. Analyticko-strategická časť

Analyticko-strategická časť programu je zameraná na predstavenie hospodárskej a sociálnej situácie obce Zalaba, východiskom ktorej je súhrnná geografická, kultúrno-historická a sociálno-ekonomická a environmentálna situácia obce. Určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia vychádza z analýzy súčasného stavu a potrieb v oblasti udržateľného rozvoja obce s následným určením priorít rozvoja obce.

2.1. Analýza geografického a environmentálneho potenciálu

2.1.1 Geografická poloha obce

Región : Nitriansky kraj

Okres : Levice

Rozloha: 735 ha

Nadmorská výška : 125 m.n.m.

Počet obyvateľov : 141 (ŠÚ SR 31.12.2021)

Hustota obyvateľstva : 19,17 obyvateľ(obyv.) /km²

Prvá písomná zmienka : 1349

Adresa obecného úradu : Zalaba č. 84, 937 01 Zalaba

Za riešené územie je považované celé katastrálne územie obce Zalaba, ktoré sa nachádza na juhu západného Slovenska, leží v blízkosti miest Štúrovo (vo vzdialenosti 25 km), Šahy (vo vzdialenosti 25 km) a Želiezovce (vo vzdialenosti 15 km). Administratívne patrí obec do okresu Levice, ktorý je súčasťou Nitrianskeho kraja. Pri pohľade na širšie vzťahy, územie obce susedí s okresom Nové Zámky na juhu. Katastrálne územie obce hraničí s obcami Pastovce, Malé Ludince, Čata, Sikenička, Malé Kosihy. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1349.

2.1.2. Krajinná štruktúra

Charakter územia a jeho poloha predurčujú spôsob využívania pôdneho fondu a možnosti celkového hospodárskeho využitia územia . Lesy sú prevažne agátové.

Katastrálne územie obce Zalaba sa využíva najmä na poľnohospodárstvo, ale vhodné je taktiež na rekreáciu. Orná pôda sa využíva predovšetkým na poľnohospodársku výrobu.

Poľnohospodárstvo

Prevažnú väčšinu poľnohospodárskej pôdy tvoria orné pôdy a trvalo trávnaté porasty. Záhrady sa viažu prevažne na sídelné útvary a ich rozsah je daný hustotou a charakterom sídelných štruktúr. V tomto území sa nachádzajú aj vinice a ovocné sady. Dané územie predstavuje vhodné podmienky pre takýto druh pozemkov. Zalaba leží v južnej časti Ipeľskej pahorkatiny v doline potoka Perec. Nadmorská výška v strede obce je 125 m n. m., v chotári 121-215 m n. m. Západná časť chotára je na nive Hrona, východná časť na chrbtoch Ipeľskej pahorkatiny z treťohorných uloženín pokrytých sprašou a sprašovými hlinami. Malé lužné lesíky sú len na nive a na strmších úbočiach pahorkatiny. Má nivné, lužné a hnedozemné pôdy.

2.2. Analýza hospodárskych, sociálnych a kultúrnych zdrojov

2.2.1. Urbanistický vývoj sídla

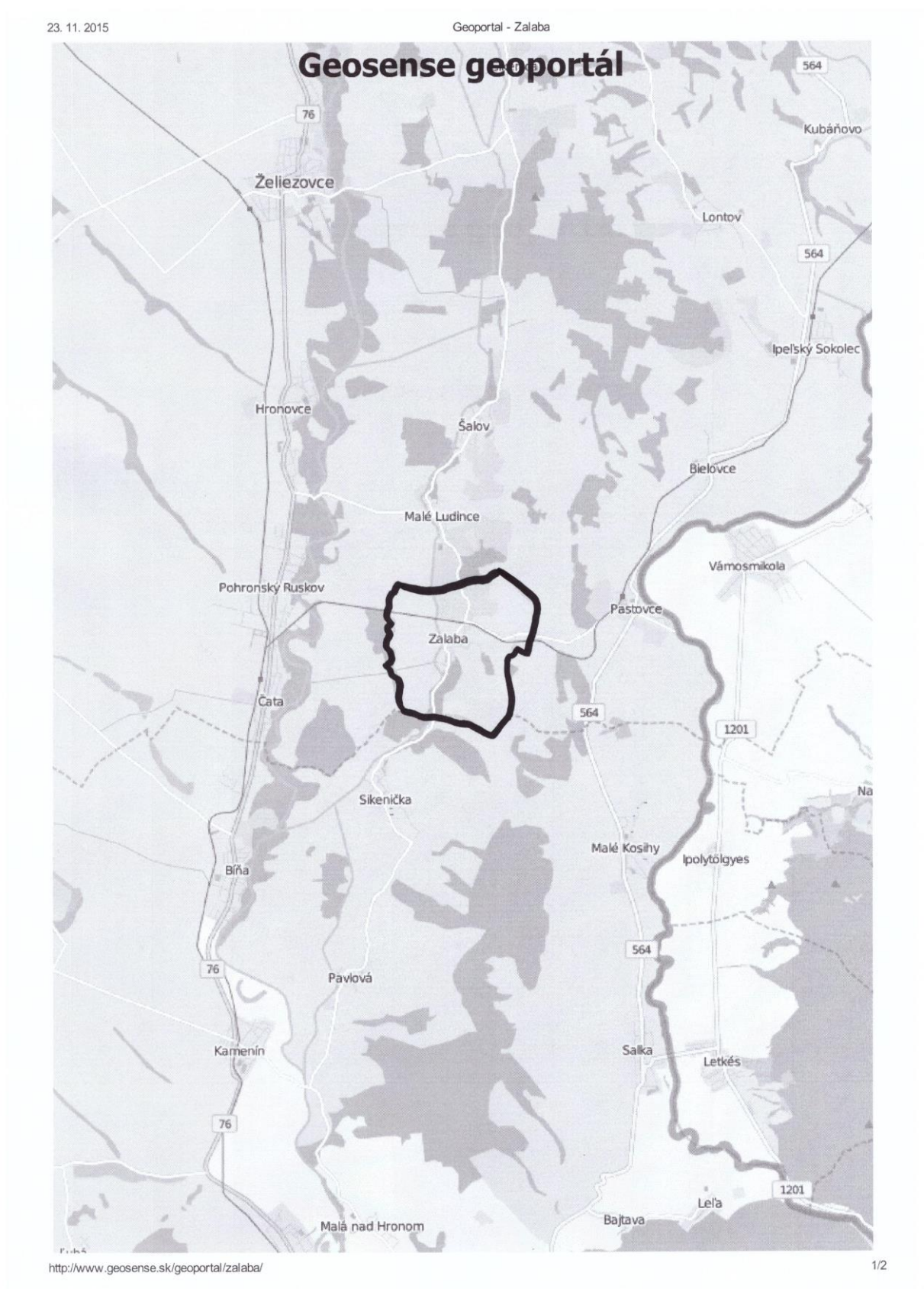
Na území dnešnej obce Zalaba bolo osídlenie v neolite – bolo tu sídlisko volútovej kultúry, eneolit s kanelovou keramikou, žiarové hroby severopanónskej kultúry zo staršej doby bronzovej, sídliskové nálezy zo staršej a mladšej doby bronzovej, kostrové pohrebisko z doby laténskej, slovanské sídlisko a pohrebisko z doby veľkomoravskej.

Obec sa vyvinula na majetku Hunt-Poznanovcov. Doložená je od roku 1349 ako majetok Mikuláša de Fedemus a jeho syna Ladislava. Názov obce Zalaba sa používa od roku 1349. Maďarský názov je Zalaba. Od 15. storočia obec patrila panstvu Levice, v 19. storočí Esterházyovcom, od roku 1875 Huszárovcom a Pongráčovcom. Roku 1715 mala obec mlyn a 15 domácností, v roku 1828 mala 43 domov a 260 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom a vinohradníctvom.

Dominantou obce je objekt kostola.

Prevládajúcou funkciou v Zalabe je obytná funkcia. Prevažuje individuálna zástavba.

Obrázok – poloha Zalaby v rámci regiónu

2.2.2. Obyvateľstvo

V roku 1715 mala obec vlastný mlyn a 15 domácností. Začiatkom 19. storočia v roku 1828 mala obec 43 domov a 260 obyvateľov, v roku 1875 mala obec 355 obyvateľov. V roku 1912 tento počet stúpol na 390 obyvateľov. Bol to prelomový rok v živote obce, pretože od tohto roku obec zaznamenávala iba pokles obyvateľov. Najväčší úbytok obyvateľstva nastal v období totalitného socializmu. Zánik školských zariadení spôsobil, že mladé rodiny začali odchádzať žiť do strediskových obcí a do miest v blízkom aj širokom okolí. Do roku 1989, mala obec 136 obyvateľov. Po roku 1990 sa zastavilo znižovanie počtu obyvateľov a nastal badateľný nárast. Ako vyplýva zo základných údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky z roku 2011, obec mala 177 obyvateľov, z toho 45 pracujúcich, 48 dôchodcov, 36 nezamestnaných a 27 detí do 16 veku života. V roku 2021 mala obec 141 obyvateľov, 78 mužov a 63 žien.

Tabuľka č. 1 Obyvateľstvo podľa vekovej štruktúry

Vek	Počet	% zastúpenia
0 – 14	11	7,80%
15- 64	101	71,63%
65 – viac	29	20,57%
SPOLU:	141	100%

Zdroj: ŠÚ SR 2021

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľov obce Zalaba

Rok	Počet obyvateľov
1828	260
1875	355
1912	390
1989	136
2011	177
2015	157
2021	141
2023	138

Zdroj: vlastné zisťovanie

Vývoj obyvateľstva, zdroj: Štatistický úrad SR

2.2.3. Veková štruktúra

Podľa údajov ŠÚ SR máme k dispozícii tieto údaje:

Počet obyvateľov		predprod. vek/%	produktívny vek/%	poproduk. vek/%
2011	177	17 / 28,24%	91 / 51,41%	33 / 18,64%
2015	157	23 / 14,64%	98 / 62,42%	36 / 22,92 %
2023	138	16/ 11,59%	91/ 65,94%	31/ 22,47%

Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva predstavuje rozdiel živonarodených a zomrelých za dané obdobie (2011 – 2023). K 31.12 2021 mal negatívny charakter a spolu s prírastkom sťahovania predstavoval: – 39 obyvateľov.

Národnosť a vierovyznanie

Na základe zistených údajov možno tvrdiť, že v obci je najpočetnejšie zastúpená maďarská národnosť: 76,09% . V obci je ďalej zastúpená slovenská národnosť: 23,91%.

Vlastná evidencia k 21.3.2023:

Obyvateľstvo podľa materinského jazyka

	jazyk	počet	podiel (%)
1.)	Slovenský	33	23,91
2.)	Maďarský	105	76,09
3.)	Rómsky	0	0
4.)	Rusínsky	0	0
5.)	Ukrajinský	0	0
6.)	Český	0	0
7.)	Nemecký	0	0
8.)	Poľský	0	0
9.)	Chorvátsky	0	0
10.)	Jidiš	0	0
11.)	Bulharský	0	0
12.)	Ostatný	0	0
13.)	Nezistený	0	0

Obyvateľstvo podľa vierovyznania

	vierovyznanie	počet	podiel (%)
1.)	Rímskokatolícka cirkev	64	46,38
2.)	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	0	0
3.)	Gréckokatolícka cirkev	0	0
4.)	Reformovaná kresťanská cirkev	45	32,61
5.)	Pravoslávna cirkev	0	0
6.)	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0
7.)	Evanjelická cirkev metodistická	0	0
8.)	Kresťanské zbory	0	0
9.)	Apoštolská cirkev	0	0
10.)	Bratská jednota baptistov	0	0
11.)	Cirkev adventistov siedmeho dňa	0	0
12.)	Cirkev bratská	0	0
13.)	Ústredný zväz židovských náboženských obcí	0	0
14.)	Starokatolícka cirkev	0	0
15.)	Cirkev československá husitská	0	0
16.)	Novoapoštolská cirkev	0	0
17.)	Bahájske spoločenstvo	0	0
18.)	Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	0	0
19.)	iné	0	0
20.)	bez vyznania	25	18,11
21.)	nezistené	4	2,9

2.2.4. Technická infraštruktúra

Obec nie je vybavená technickou infraštruktúrou (kanalizácia, vodovod, plynovod), je elektrifikovaná .

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Zalaba je pripojená na zdroj elektrickej energie prostredníctvom distribučných 22 KV vzdušnou linkou.

Plynofikácia

Obec Zalaba nie je plynofikovaná a vo väčšine domoch si stále prikurujú tuhým palivom (drevo, uhlie), alebo elektrickou. Vzhľadom na to, že tuhé palivá nepredstavujú z dlhodobého hľadiska trvalo- udržateľný zdroj energie, bude nutné v budúcnosti počítať s výrobou energie aj z iných (alternatívnych) zdrojov ako sú napríklad solárna, veterná energia, energia biomasy a iné.

Zásobovanie teplom

Prevažujúci spôsob vykurovania obce je vykurovanie na tuhé palivá.

Vodné hospodárstvo

Obec Zalaba nemá vodovod, disponuje tromi prameňmi – obecnou studňou, prameňom OÚ a prameňom v lese. Pitnú vodu si obyvatelia zabezpečujú z vlastných studní individuálne, prípadne z obecnej studne.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V obci nie je kanalizácia , obyvatelia obce zachytávajú odpadové vody v žumpách, alebo sú vypúšťané cez septiky a trativody do terénu a miestneho potoka.

Odpadové hospodárstvo

Obec Zalaba nemá zberný dvor. Riešenie zberu tuhého komunálneho odpadu je externými dodávateľmi . Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti zväzaný externými odberateľmi.

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované LED svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorovej stanici. Do budúcnosti sa odporúča budovať verejné osvetlenie výbojkovými halogenidovými svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpäťových osvetľovacích stožiaroch.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sú v zlom stave, plánuje sa vybudovať nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie a umiestnenie reproduktorov sa uloží na podperné body NN distribučnej siete.

Telekomunikácie

Obec Zalaba patrí pod Uzlový telefónny obvod Levice. Kapacita telefónnej ústredne je vyhovujúca tak isto ako aj pokrytie signálu mobilného telefónneho operátora. Spokojnosť je aj s kvalitou televízneho signálu.

V obci príjem televízneho signálu Slovenskej televízie je zabezpečovaný televíznym prekrývačom TVP. Signál ku koncesionárom sa dostáva v kvalitnej úrovni.

Doprava

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci, vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia. Najvýraznejším trendom nielen v tunajšej doprave za uplynulé roky je výrazný rast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy. Individuálna automobilová doprava je environmentálne najnepriaznivejšia, v obci sa prejavuje hlavne v ranných a popoludňajších hodinách.

Cestná doprava - spojenie obce s okresným mestom a obcami mikroregiónu zabezpečuje SAD. Verejnú hromadnú dopravu zabezpečujú 2 linky prímestskej autobusovej dopravy. Spoje týchto liniek zabezpečuje spojenie obce s rozhodujúcimi cieľmi návštevnosti v meste (s výnimkou železničnej stanice) a prostredníctvom spojenia s autobusovou stanicou tiež väzbu na medzimestskú a diaľkovú autobusovú dopravu s primeraným množstvom spojov do širšieho územia v hraniciach SR.

Parkoviská a manipulačné plochy pred objektmi občianskej vybavenosti sú prístupné popri miestnych komunikáciách vo vyhovujúcej kvalite povrchov a dopravných pomeroch. Väčšina parkovacích plôch v obci je riešená individuálne spevnenými plochami alebo garážami na pozemkoch obytnej zástavby, ktoré sú prístupné z miestnych komunikácií.

Pešia doprava je riešená v obci chodníkmi popri miestnych komunikáciách a popri hlavnej ceste v oboch smeroch alebo v jednom smere, nie však v celej obci. V budúcnosti bude potrebné riešiť parkovisko v centre obce a chodníky.

Počet dopravných spojov vzhľadom na jeho využitie možno považovať za dostačujúci. Kvalita ciest aj spôsob ich údržby vyhovuje súčasným požiadavkám. Stav chodníkov v obci nie je síce v dnešnej dobe postačujúci, ale v budúcnosti sa plánuje ich rekonštrukcia a vydláždenie.

Vodná doprava – v riešenom území nie sú vytvorené podmienky pre existenciu vodnej dopravy.

Letecká doprava – najbližšie letiská sú na Sliači s civilnou dopravou, ako aj v Bratislave a Budapešti.

2.2.5. Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť a bývanie

Vybavenosť obce je na veľmi nízkej úrovni. Neposkytuje miestnym obyvateľom, ale aj návštevníkom dostatočný komfort. Napriek tomu existujú neprestajné snahy o vylepšenie kvality života obce a do budúca sa uvažuje s výstavbou športovísk (multifunkčné ihrisko, workaut park), zariadenia jednotného informačného systému v obci a pod.

V pláne je tiež rekonštrukcia obecného úradu, kultúrneho domu a komunitného centra. Plánuje sa rekonštrukcia centrálnej zóny a domu smútku.

Obytné plochy a plochy občianskej vybavenosti zaberajú podstatnú časť zastavaného územia obce. Prevláda zástavba izolovaných rodinných domov (v starších častiach obce jednopodlažných, a niekoľko dvojpodlažných). Časť zástavby tvoria bytové domy.

Občianska vybavenosť je sústredená v centre obce pozdĺž hlavnej pri obecnom úrade.

V obci sa nachádza nenachádza základná škola ani materská škola. Deti z obce navštevujú materskú školu v Malých Ludinciach (5 km od obce) a základné školy v obciach v okolí : Želiezovce (17 km), Čata (5 km), Keť (14 km).

V obci sa nachádza obchod s potravinami a rozličným tovarom s veľmi dobrou a najmä blízkou dostupnosťou z intravilánu obce. V obci je tiež pohostinstvo. Svojím obyvateľom

poskytuje svoje služby obecny úrad. Súčasťou budovy je kultúrny dom, v ktorom sa slávnosti a rôzne iné oslavy, či kultúrno- spoločenské podujatia. Nedostatkom z hľadiska občianskej vybavenosti je absencia lekárskej služby.

Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty, ako Obecný úrad, Kultúrny dom, Dom smútku, sú síce vo vyhovujúcom stave, ale v blízkej budúcnosti bude nutná rekonštrukcia. Do budúcnosti sa uvažuje s rekonštrukciou požiarnej zbrojnice, ktorá je t.č. nevyužívaná rekonštrukciou budovy obecného úradu a kultúrneho domu. Zároveň s rekonštrukciou domu smútku.

Vyššiu sociálnu vybavenosť ponúkajú obyvateľom mestá v okolí: Želiezovce, Štúrovo, Levice, zastúpené strednými školami, kinom, krytým bazénom, zimným štadiónom, nemocnicou s poliklinikou, ústavom sociálnej starostlivosti, domovom dôchodcov, hotelom a ďalšími.

2.2.6. Rekreačia a cestovný ruch

Na území obce sa nenachádzajú žiadne zariadenia cestovného ruchu ani ubytovacie kapacity.

2.2.7. Kultúra a šport

V obci sa každoročne konajú kultúrne podujatia a športové podujatia.

Kluby, spolky a združené spoločenské aktivity

V obci pôsobí Občianske združenie Szikince Menti Magyarokért – polgári társulás a Základná organizácia Csemadok, ktoré sa pravidelne v spolupráci s obcou zúčastňujú spoločenských a kultúrnych podujatí, poskytujú pomoc pri organizácii a realizácii podujatí.

3. SWOT ANALÝZA

3. 1. VNÚTORNÁ SWOT ANALÝZA

ZALABA

SWOT analýza v sociálnej oblasti

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom
- záujem komunity obce a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti
- vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity
- klúd vidieckeho prostredia

Slabé stránky:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby
- nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov z obce, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia
- nepriaznivý demografický vývoj
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb
- absencia terénnej sociálnej práce
- migrácia mladej generácie

- nedostatok dopravnej infraštruktúry
- vysoký index starnutia obyvateľstva

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov
- cielenie opatrení podľa miestnych potrieb
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov
- rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva
- organizácia spoločenských akcií
- podpora mladého obyvateľstva

Ohrozenia:

- nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočného realizovania kompetencií
- nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby
- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb.
- postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity
- nízke príjmy seniorov im neumožnia platiť za služby

3. 2. ANALÝZA VÄZIEB STRATEGICKÝCH DOKUMENTOV

PHSR obce Zalaba na programovacie obdobie 2023 – 2028 vychádza a nadväzuje na nasledovné strategické dokumenty:

- PHSR NSK do 2030
- Plán obnovy a odolnosti SR , Envirostratégia SR 2030
- Komunálny plán obce Zalaba 2021 – 2025 (príloha k PHSR Zalaba)

4. HODNOTENIE

4.1. HLAVNÉ SMERY ROZVOJA OBCE

Potenciál obce pre trvalo udržateľný rozvoj

Prírodné zdroje

* Atraktívne prírodné prostredie s prírodou nepoznačenou priemyselnou výrobou dáva predpoklady na rozvoj všetkých foriem cestovného ruchu a turistiky a možnosti využitia pre agroturistiku.

* Lesy s bohatým zastúpením lesnej zveri podmieňujú rozvoj poľovníctva.

Ľudský potenciál

* Aktivizácia obyvateľov a zvýšenie ich záujmu o veci verejné.

* Využitie zručností ľudí vo všetkých oblastiach poľnohospodárstva a v remeselnej výrobe.

- * Zaškolenie najmä mladých ľudí v poskytovaní služieb v cestovnom ruchu. Kvalitné a profesionálne služby sú základom úspechu v rozvoji všetkých druhov turizmu a rekreácie.
- * Oživenie ľudových tradícií a zvyklostí
- * Rozšírenie podnikateľských aktivít – v tradičných ľudových remeslách, v službách pre rekreáciu a turizmus, v poľovníctve a doprave.
- * Založenie, resp. obnovenie tradície trhov, jarmokov, kultúrnych festivalov a športových súťaží spoločne s obcami iných mikroregiónov, resp. udržanie a rozširovanie už existujúcich kultúrnych podujatí a aktivít.
- * Vybudovanie cyklotrasy

Odstránenie nedostatkov, ktoré brzdia rozvoj obce

- * Vybudovanie chýbajúcej technickej infraštruktúry. Využiť k tomu všetky dostupné možnosti získavania finančných prostriedkov z podporných zdrojov EÚ, prípadne zo Štátneho fondu životného prostredia.
- * Zabezpečenie protipovodňovej ochrany územia.
- * Rozšírenie siete zariadení sociálnej infraštruktúry o zložky, ktoré obohatia ponuku pre obyvateľov i návštevníkov.
- * Vytvorenie nových pracovných príležitostí, ktoré pozdvihnú ekonomickú silu obce, čo sa následne prejaví v priaznivejšom demografickom vývoji obcí, rozvoji sociálnej infraštruktúry obcí, v lepšej údržbe domového fondu i verejných priestranstiev.
- * Vybudovanie ubytovacích a stravovacích kapacít, predovšetkým s využitím existujúcich objektov po ich rekonštrukcii. Systém založiť na malokapacitnom rodinnom a penziónovom spôsobe ubytovania a stravovania.
- * Zvýšenie osvetly obyvateľstva prostredníctvom miestneho rozhlasu a informačných tabúl

5. STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ

Strategická a Programová časť obsahuje :

1. zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
2. inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
3. finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
4. systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov,
5. časový harmonogram realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov **podľa § 4 ods. 2 zák. č. 539/2008 Z.z.**

STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA (plánovacie obdobie 2023 – 2028)

Cieľ rozvoja :
Zvýšením atraktivity prostredia obce, dobudovaním a rozšírením služieb a zlepšením kultúrno-spoločenského života v obci
dosiahnuť zlepšenie ekonomického a sociálneho prostredia obce
ŠPECIFICKÉ CIELE (Priority)

Špecifický cieľ č.1: Dobudovanie a modernizácia služieb obyvateľstvu a udržanie kvality životného prostredia

Špecifický cieľ č.2:Tvorba produktov a služieb v cestovnom ruchu pre zvýšenie návštevnosti obce

Špecifický cieľ č.3: Rozvoj komunity s dôrazom na zachovanie a obnovu miestnej identity a zníženie odchodu za prácou mimo obce

Špecifický cieľ (priorita) č. 1 : Dobudovanie a modernizácia služieb obyvateľstvu a udržanie kvality životného prostredia

Zdôvodnenie :

Počet obyvateľov v obci Zalaba v posledných rokoch je vyrovnaný. Obec má pripravených viacero zámerov : rekonštrukcia budovy bývalej školy za účelom vybudovania denného stacionára pre dôchodcov a komunitného centra. V obci je niekoľko domov neobývaných. Je potrebné zvýšiť záujem o bývanie v obci predovšetkým obyvateľov z miest. Prírodné prostredie predstavuje vhodný rozvojový potenciál obce .

Obec vie zabezpečiť pokojné a bezpečné podmienky na bývanie. Napriek starnutiu obyvateľov je podiel predproduktívneho a produktívneho veku obyvateľov priaznivý. V rámci zámerov zvyšovania počtu obyvateľov je nutné dobudovanie služieb obyvateľstvu na dostatočnú úroveň. Pre ďalší rozvoj obce je nevyhnutné dobudovať a rekonštruovať zastarané budovy OÚ a riešiť stav dopravnej infraštruktúry – parkovanie, chodníky.

Podstatou skvalitnenia životného prostredia je skvalitnenie vzhľadu obce, verejných priestranstiev a súkromných priestorov, aby sa stali príťažlivými pre obyvateľov a návštevníkov obce.

Prostredie obce potrebuje zvýšenú starostlivosť v oblasti úprav verejných priestranstiev, budovania oddychových zón a starostlivosti o zeleň. Veľký význam má miestne povedomie o životnom prostredí obce.

Opatrenia:

1. Zlepšiť podmienky pre bývanie a služby obyvateľstvu
2. Zvýšiť kvalitu životného prostredia obce a zlepšiť starostlivosť o krajinu

Opatrenie č. 1. Zlepšiť podmienky pre bývanie a služby obyvateľstvu

Aktivity (investície):

1. zavádzanie inovatívneho prístupu rozvoja vidieckej obce s využitím miestneho potenciálu územia a endogénnych zdrojov „zdola nahor“
2. územná príprava rozvojových lokalít pre bývanie a vybavenosť, príprava stavebných pozemkov pre bývanie a územnoplánovacia príprava (majetko-právne vysporiadanie, územnotechnické a územnoplánovacie podklady, územný plán, technická a dopravná infraštruktúra, a i.)
3. zlepšenie základných služieb a malej infraštruktúry a prístupu k miestnym službám
4. modernizácia infraštruktúry efektívnej verejnej správy a dovybavenie infraštruktúry pre poskytovanie služieb obyvateľstvu
5. zavádzanie elektronizácie do verejného života obce (samospráva, knižnica, archív atd.)
6. budovanie efektívnej verejnej správy optimalizáciou procesov a organizácie, bojom proti korupcii a efektívnou správou daní
7. rozvoj služieb verejnej správy (úprava povrchov ciest a pod.)

8. budovanie prístupovej a rekonštrukcie miestnej dopravnej infraštruktúry – (miestne komunikácie, chodníky pre peších,)
9. rekonštrukcia a dobudovanie prístupových miestnych komunikácií do obytných celkov (cesty, chodníky, odvodnenie, spevnenie a pod.),
10. vybudovanie nových parkovacích miest a dobudovanie odstavných plôch a zariadení pre vozidlá (v centre obce)
11. modernizácia vybavenia kultúrnych zariadení (kult. dom,)
13. podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (, zriadenie tvorivých dielní a pod)

Ukazovatele (merateľné indikátory):

- počet pripravených lokalít pre rozvoj obce
- počet vysporiadaných pozemkov
- počet modernizovaných obecných budov a objektov
- počet pripravených stavebných pozemkov pre bývanie
- počet nových bytových jednotiek
- počet vybudovaných zariadení vybavenosti pre obyvateľov
- počet modernizovaných zariadení občianskej vybavenosti
- počet nových verejných bezbariérových vstupov
- počet km nových alt. obnovených prístupových komunikácií
- počet km vybudovaných, obnovených chodníkov pre peších
- počet m² vybudovaných odstavných plôch
- počet m rekonštruovaných miestnych komunikácií
- počet domácností pripojených na internet
- počet bodov prístupných k verejnému internetu
- dĺžka obnovených , rekonštruovaných sietí technickej infraštruktúry
- počet dobudovaných a obnovených technických zariadení
- počet dokumentov rozvoja obce
- počet prisťahovaných mladých rodín
- počet web stránok, obecných novín zameraných na informovanie obyvateľstva
- počet verejne dostupných internetových bodov v obci
- počet elektronických programov v obci

Opatrenie č.2. Zvýšiť kvalitu životného prostredia obce a zlepšiť starostlivosť o krajinu

Aktivity (investície):

1. realizácia obnovy obce v duchu Programu obnovy dediny
2. zachovávanie tradičného obrazu dediny (tradičný obraz typickej cestnej zástavby, pôvodná architektúra, krajina, pôvodná zeleň apod.)
3. obnova, rekonštrukcia, úprava, údržba a budovanie verejných priestranstiev (terénne úpravy, detské ihriská, oddychové zóny s lavičkami, zeleň, cintoríny, oplotenia, spoločenské a kultúrne priestory, pietne miesta a pod.)
4. tvorba podmienok pre zachovanie urbanistickej štruktúry a obnovy pôvodnej zástavby v súlade s tradíciami a mierkou (charakter vidieckeho sídla, rešpektovanie zástavby a regulácie umiestnenia stavieb, uplatňovanie typologických charakteristických prvkov v novej architektúre a pod.)
5. obnova a výmena prvkov drobnej architektúry (vstupy do obce, zriaďovacie predmety na verej. priestranstvách, ihriskách, značenie, zastávky apod.)
6. obnova existujúceho domového fondu s využitím prírodných materiálov (drevo, kameň) s viacstranným využitím (informačné tabule, tržničky, atď.),
7. obnova a údržba krajiny a ekologickej stability, (eliminácie erózie a zosuvy pôdy, úpravy a regulácie v krajine, vodné toky, rekultivácie, odstraňovanie neregistrovaných skládok TKO,

- ozdravenie sídelnej a krajinnej zelene, pozemkové úpravy, revitalizácie krajiny a parkov, obnova lúčnych, lesných plôch a pod.)
8. obnova a následná starostlivosť o prírodné lokality, (ekosystémy, biotopy, korytá potokov, prameňov a minerálnych prameňov, odpočívadlá, chodníky, apod.)
9. ochrana prírodných zdrojov a hodnôt a budovanie ekologickej stability vrátane spodných vôd a minerálnych prameňov
10. obnova a údržba krajiny a ekologickej stability, eliminácie erózie pôd, obnova a údržba lesných komunikácií, obnova lesa prirodzeným omladením
11. zlepšenie vzhľadu prilahlých priestorov v centre obce
12. eliminácia dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia vykurovaním a spaľovaním odpadu lokálnymi zdrojmi
13. aktivity zamerané na protipovodňové opatrenia, regulácie vodných tokov s efektom udržania vody v mieste (zrekonštruovať lávku - most ponad potok, úpravy a regulácie potokov a vodných tokov, riešenie odvodnenia z miestnych spevnených komunikácií - rigoly, priekopy atď.)
14. aktivity v teréne zamerané na ochranu prírody a krajiny (budovanie vzťahu k prírode, čistenie, kontrola a pod.)
15. zlepšenie stavu a efektivity likvidácie tuhého komunálneho odpadu a separovaného zberu odpadu z domácností a verejných objektov (kompostoviská, separovanie odpadu a iné)
16. aktivity zamerané na zamedzenie a likvidáciu „čiernych“ skládok (prevencia, kampaň, zberne, uskladňovanie a recyklácia triedeného odpadu a pod., atď),
17. zavádzanie využívania alternatívnych zdrojov energie (BIOMASA, BIOPLYN, solárna energia, atď.)
18. zavádzanie alternatívnych foriem čistenia odpadových vôd (malé domové a skupinové ČOV a pod)
19. aktivity monitoringu a verejnej kontroly životného prostredia a bezpečnosti
20. aktivity zamerané na osvetu a výchovu obyvateľstva v oblasti starostlivosti o krajinu a životné prostredie(prednášky, semináre, letáky ...)
21. aktivity zamerané na zvýšenie environmentálneho povedomia detí a mládeže (likvidácia odpadu a triedený zber v domácnostiach, vypaľovanie tráv, likvidácia odpadov v záhradách, údržba uličných fasád, oplotení a pod.)
22. . aktivity zamerané na budovanie vzťahu turistov a obyvateľstva k prírodným hodnotám a ochrane prírody (ekologická výchova, alternatívne zdroje energie, príroda, vzhľad a čistota obce, školy v prírode, letné školy a pod.)

Ukazovatele (merateľné indikátory):

- počet zrekonštruovaných obecných budov a budov s multifunkčným využitím (ihrisko, obecný úrad, kultúrny dom, denný stacionár pre seniorov ...)
- počet zrekonštruovaných autobusových zastávok
- počet m² nových resp. obnovených plôch verejných priestranstiev
- počet nových resp. obnovených stavieb, diel a úprav objektov
- počet obnovených kultúrnych pamiatok
- počet obnovených obytných objektov
- počet domácností zapojených do separovaného zberu
- dĺžka protipovodňovej ochrany
- dĺžka obnovených vodných tokov
- rozsah uplatnenia miestnych zdrojov
- počet materiálov pre propagáciu a osvetu
- rozsah zásahov ochrany v prírode
- počet vybudovaných oddychových miest

- počet prisťahovaných mladých rodín
- počet vyškolených obyvateľov
- počet účastníkov na vzdelávacích a osvetovo výchovných podujatiach
- počet obyvateľov zapojených do environmentálnych aktivít
- počet aktivít zameraných na zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- zlepšenie hodnôt kvality zložiek životného prostredia
- počet zapojených domácností do separovaného zberu
- rozsah ušetrených zdrojov na zber tuhého komunálneho odpadu
- počet zberných nádob
- počet realizovaných zariadení čistenia odpadových vôd
- počet zariadení na výrobu energie
- počet realizovaných krajinnoekologických opatrení
- počet jednotiek dĺžky protipovodňových úprav
- hodnota zníženia negatívnych vplyvov na zložky životného prostredia
- počet jednotiek plochy rekultivácií
- počet vybudovaných ČOV (domové a skupinové)
- počet prednášok, seminárov a podujatí zameraných na životné prostredie a starostlivosť o krajinu
- počet programov, súťaží a pozitívnych príkladov v obnove objektov

Oprávnení užívateľa opatrení :

pre Opatrenia č. 1 - obec, inštitúcie a organizácie verejných služieb, podnikatelia v službách
 pre Opatrenia č. 1 - obec, inštitúcie a organizácie, subjekty podnikajúce v službách verejnosti,
 miestne iniciatívy v životnom prostredí, charite, kultúre, vzdelávaní,
 športe a sociálnych službách, vlastníci pozemkov a objektov, podnikatelia
 hospodáriaci s pôdou, užívatelia pôdy

Špecifický cieľ (priorita) č. 2: Tvorba produktov a služieb v cestovnom ruchu pre zvýšenie návštevnosti obce

Opatrenia:

1. Zvýšiť pripravenosť obce na rozvoj cestovného ruchu
2. Budovať podnikateľské prostredie v službách cestovného ruchu, remeslách a iných hospodárskych činnostiach

Aktivity (investície):

1. vzdelávacie a informačné akcie, poradenské služby, spolupráca – zameranie na zavádzanie inovácií, prenos vedomostí v oblasti vidieckeho cestovného ruchu
2. podpora rozvoja cestovného ruchu a aktivity na podporu tvorby ponuky pre turistu (združenia, stretnutia, stratégie, koncepcia CR, tvorba produktov, ponuka služieb, spolupráca, propagácia,)
3. aktivity marketingu a propagácie obce ale aj vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky, rekreačnej turistiky okolitých obcí (propagačné materiály, web stránky o obci a mikroregión, miestne príbehy a povesti a pod.),
4. vybudovanie obecnej a mikroregionálnej siete pre zimnú a letnú prevádzku a chodníkov v prírode (turistické chodníky, bežecké trate, pre cyklistov a kolieskové korčule)
5. budovanie oddychových miest s prístreškami na trasách turistických, náučných chodníkov a cyklotrás (zastávky v obci, odpočívadlá, studničky a pod.)

6. dobudovať kvalitný informačný a orientačný systém v obci a krajine pre turistov (poradenské služby, orientácia v obci, doplniť informačné tabule a pod.),
7. budovanie a rekonštrukcie odstavňných priestorov
8. obnova a rekonštrukcia parkových plôch a objektov
9. podpora organizácie výstav a festivalov
10. nad obecné aktivity spoločnej propagácie obce, mikroregiónu, a turistických lokalít, (organizovanie súťaží, podujatí, prezentácií a pod.)
11. aktivity na zlepšenie informovanosti pre návštevníka, prehliadky obce a sprievodcovstvo (letáky a informačné materiály a pod.)
12. komunikácia a spolupráca s podnikateľským prostredím a pomoc na začatie podnikania pre mladých podnikateľov a farmárov
13. dobudovanie centra obce

Opatrenie č2. Budovať podnikateľské prostredie v službách kúpeľného cestovného ruchu, remeslách a iných hospodárskych činnostiach

Aktivity (investície):

1. rozvoj služieb verejnej správy pre malé a stredné podnikanie
2. podpora zakladania malých podnikov a vytváranie pracovných miest
3. obnova a využitie chátrajúcich objektov
4. zriadenie služieb turistom a budovanie doplnkových komerčných služieb, zariadení, služieb zábavy
5. zriaďovanie služieb obyvateľstvu a obchodu (ihriská, predaj domácich produktov)
6. dobudovanie obecných zariadení cestovného ruchu
7. budovanie ubytovacích zariadení (penzióny, turistická ubytovňa, ubytovanie na súkromí) s využitím existujúceho stavebného fondu v súlade s tradíciou a prostredím
8. budovanie zariadení pre rozvoj tradičných aj moderných remesiel
9. aktivity zamerané na zakladanie podnikateľských a verejno-súkromných partnerstiev (združenie cestovného ruchu, odbytové združenie a pod.)
10. vytváranie administratívnych a priestorových podmienok pre podporu zamestnanosti priamo v obci (rozvoj verejných investícií, pracovné príležitosti vo verejnom sektore, verejných službách, podpora neziskových združení)
11. tvorba a podpora rozvojových projektov zameraných na vznik nových pracovných príležitostí

Ukazovatele (merateľné indikátory):

- počet nosičov informácií
- počet nových produktov pre turistu v obci
- počet nových podnikajúcich subjektov
- počet novovzniknutých služieb a prevádzok
- počet produktov miestnej výroby na trh
- počet zriadených náučných chodníkov
- počet turistov prechádzajúcich náučnými chodníkmi
- počet vybudovaných oddychových miest s prístreškami
- počet informačných a orientačných objektov
- počet dobudovaných ubytovacích kapacít / počet lôžok
- počet dobudovaných stravovacích kapacít / počet stoličiek
- počet ubytovacích kapacít na súkromí / počet lôžok

- počet vydaných propagačných materiálov
- www stránka /počet návštev na stránke/
- počet zriadených pamätných izieb, obecných domov
- počet návštevníkov
- počet zorganizovaných výstav a festivalov
- počet zriadených nových prevádzok pre účely doplnkových služieb
- počet novovzniknutých a obnovených remesiel
- počet nových služieb turistom
- počet novovzniknutých prevádzok výroby a služieb v cestovnom ruchu
- počet novovzniknutých pracovných miest
- počet zamestnaných obyvateľov s trvalým bydliskom v obci
- počet malých podnikateľov
- počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb)
- počet ubytovaných hostí sezónne aj celoročne

Oprávnení uživateľa opatrení :

pre Opatrenia č. 2.1. - obec, miestne iniciatívy v rozvoji a cestovnom ruchu, združenia podnikateľov

pre Opatrenia č. 2.2. - obec,, podnikatelia

Špecifický cieľ (priorita) č.3: Rozvoj komunity obce s dôrazom na zachovanie a obnovu miestnej identity a zníženie odchodu za prácou mimo obce

Opatrenia:

1. Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie
2. Zlepšiť akčioschopnosť obyvateľov obce pre ich lepšie začlenenie do pracovného života

Opatrenie č. 1 Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie

Aktivity (investície):

1. aktivity na zvýšenie kvality kultúrneho a spoločenského života s dôrazom na zachovanie kultúrneho a historického dedičstva obce
2. aktivity na posilnenie miestneho manažmentu územia obce (spolurozhodovanie, spolupráca, spoluzodpovednosť a pod.)
3. podpora existujúcich a vznik nových verejnoprospešných iniciatív, združení a spolkov na podporu verejného života a rozvoja (občianske iniciatívy, kultúrne a športové kluby, zväzy, spolky apod.)
4. podpora aktivít rozvoja činnosti spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení zameraných na podporu kultúrneho a spoločenského života a zachovania tradícií a kultúry vrátane pozitívneho rozvoja jednotlivých oblastí života v obci (priestory, vybavenie pre činnosť, organizovanie podujatí apod.),
5. zavádzanie procesov participatívneho plánovania a rozhodovania o živote a rozvoji v obci
6. aktivity na podporu koordinácie rozvoja a spoločné programy riadenia rozvoja (rozvojové dokumenty, územné plány, koncepcie, stratégie, projekty a iné),

7. aktivity na podporu združovania zdrojov a zakladanie koordináčnych združení zapájania sa aktívnych subjektov do činnosti obce a mikroregiónu (partnerstvá, spoločné produkty a projekty, zimná údržba, sociálna pomoc, apod.),
8. aktivity zamerané na zvýšenie miestneho povedomia a lokalpatriotizmu obyvateľstva
9. zvyšovanie miestneho povedomia a osvedy v oblasti identity a obnovy duchovných tradícií
10. zlepšenie informovanosti o dianí v obci
11. aktivity na podporu zlepšenia komunikácie a medziľudských vzťahov v obci aj medzi obcami a miestnymi rozvojovými aktérmi (občania, inštitúcie, podniky, organizácie atď.) - stretnutia, facilitácia, web diskusie on-line, dotazníky, prieskumy apod.),
12. aktivity na rozvoj športu, kultúry a záujmových činností
13. aktivity na podporu miestnych talentov (kultúra, remeslá, šport)
14. zriadenie obecného múzea, domy remesiel, izby tradícií a pod.
15. udržanie zachovaných tradícií a ich obnova duchovného bohatstva (folklór, remeslá, zručnosti, podujatia, výstavy, udalosti, zachovanie historických odkazov, tvorba fondov a iné)
16. obnova a podpora miestnych a regionálnych tradícií vo všetkých oblastiach života obce, obnova a zavádzanie nových zvykov a tradícií (kultúrno – spoločenské podujatia, koncerty, divadlo, súbory, umelecké remeslá, jarmoky, festivaly a iné)
17. aktivity na zapájanie detí a mládeže do komunitného života a budovanie vzťahu k prostrediu
18. rekonštrukcie a vybudovanie kultúrnych zariadení, priestorov a plôch určených na stretávanie, kultúru a šport (komunitné centrum, denný stacionár, klubové miestnosti a pod.)
19. podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb

Opatrenie č. 2. Zlepšiť akcieschopnosť obyvateľov obce pre ich lepšie začlenenie do pracovného života

Aktivity (investície):

1. podpora aktivít zameraných na začlenenie obyvateľov do občianskeho a pracovného života
2. aktivity pre stabilizáciu mladých a aktivity zamerané na motiváciu pre nárast obyvateľstva a dosiahnutie výstavby a obnovy objektov bývania (rodinné domy) – programy obnovy, súťaže, pozitívne príklady
3. aktivity zamerané na zvýšenie zručností obyvateľstva obce (vzdelávacie, rekvalifikačné a motivačné programy atď.),
4. vzdelávacie programy pre obyvateľstvo pre zvyšovanie schopností pre realizáciu rozvoja
5. aktivity na zlepšenie práce s deťmi a mládežou a jej zapojenie do verejného života
6. podpora začínajúcich podnikateľov v malom a strednom podnikaní
7. aktivity na podporu a zvyšovanie kvality pri poskytovaní služieb v turizme
8. uplatnenie aktívnej politiky trhu práce s cieľom podpory vlastných podnikateľov v obci (príprava a uplatnenie vlastnej kvalifikovanej pracovnej sily)
9. aktivity pre zvýšenie zamestnanosti a sociálnu inklúziu znevýhodnených a sociálne slabších skupín obyvateľstva
10. aktivity na podporu zlepšenia informovanosti obyvateľstva o možnostiach samozamestnania, zamestnania a o dianí v obci a mikroregióne (web, obecné noviny, rozhlas obecné tabule, informačné kampane, vybavenie na tlač periodík apod...),
11. podpora aktivít práce s deťmi a kultúrnospoločenských aktivít pre mládež
12. organizovanie obecných a mikroregionálnych podujatí (súťaže, futbalové turnaje, folklórne slávnosti, športové podujatia, koncerty, apod.)
13. aktivity na podporu rozvoja kultúrno - spoločenského života obce,

14. aktivity na podporu tvorby nových projektov rozvoja obce
15. aktivity pre účely zapojenia občanov do vecí verejných, verejnej diskusie, komunikácie a informovanosti
16. zlepšenie prístupu a informovanosti verejnosti (noviny, letáky, podujatia, tlač, informačné kanály, ankety, podnety, články verejnosti, infokancelárie, technológie, internet a pod.)

Ukazovatele (merateľné indikátory):

- počet verejných stretnutí
- počet zapojených občanov do dotazníkového prieskumu
- počet programov práce s verejnosťou
- počet zapojených aktívnych subjektov do činnosti na veciach verejných
- počet uskutočnených vzdelávacích a osvetových programov pre obyvateľstvo
- počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest
- počet organizovaných podujatí
- počet návštevníkov múzeí, podujatí obce a pod.
- počet vzniknutých iniciatív, spolkov, klubov a iných záujmových združení
- počet zariadení sociálnej starostlivosti (stravovanie, ubytovanie, charita,)
- počet zapojených obyvateľov do verejného života a do rozhodovania o veciach verejných
- počet osôb zapojených do sociálneho programu
- počet vyškolených obyvateľov
- počet obyvateľov zapojených do spolkového života
- počet obnovených tradícií
- počet zriadených obecných tabúl
- počet podporených spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení
- počet účastníkov na podujatiach
- počet rozvojových dokumentov, územných plánov, koncepcií, stratégií, projektov
- počet založených partnerstiev verejnosukromného sektora
- počet partnerských projektov
- počet podujatí, študijných ciest, exkurzií

Oprávnení užívateľa opatrení :

pre Opatrenia č. 1, 2. - obec, inštitúcie a organizácie, miestne iniciatívy v rozvoji, životnom prostredí, cestovnom ruchu, charite, kultúre, vzdelávaní, športe a sociálnych službách

5.1. Inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Aktérmi programu sú:

- * riadiace orgány
- * koneční realizátori
- * užívatelia jednotlivých opatrení

Riadiaci orgán Programu rozvoja – PHSR

Pre zabezpečenie realizácie programu je ustanovený riadiacim orgánom programu: Obecné zastupiteľstvo.

Navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli

s ostatnými orgánmi koordinované a prispievajú k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce.

Obec podľa zákona č. 538/2008Z.z. :

- * spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce
- * poskytuje súčinnosť na príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu
- * poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov
- * spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viacerých obcí
- * zriaďuje s inými obcami združenie obcí k ekonomicko- sociálnemu rozvoju obce a VÚC
- * spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja

Adresa a kontakty riadiaceho orgánu pre program:

Obecný úrad Zalaba

937 01 Zalaba

Tel.č. +421905313541

Email: zalaba@atlas.sk

Zodpovedná osoba : starostka obce Zalaba : PhDr. Melinda Bögi Pathó

(schváli zastupiteľstvo obce uznesením)

Aktéri programu sú :

- * riadiaci a monitorovací orgán
- * koneční realizátori (obec, občania, podnikatelia, združenia, spolky, kluby atď.)
- * užívatelia jednotlivých opatrení

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dokument, ktorý vo svojej podstate definuje rozvojové ciele a postupnosť krokov k stanoveným cieľom. V takomto procese je dôležité, aby bol zabezpečený koordinovaný postup jednotlivých krokov a realizácií (napr. príprava projektových zámerov, projekty v partnerstvách pre spoločný cieľ a pod.). Hlavnou úlohou v procese realizácie a implementácie stratégie je práve koordinácia a súvzťažnosť postupov ktorá má zabezpečiť:

- kumuláciu vnútorných zdrojov – spájanie síl a zdrojov
- zabránenie duplicite
- rozdelenie úloh v území
- poznanie sa a vzájomná komunikáciu
- vzájomnú informovanosť

Ďalšou úlohou v procese implementácie je zabezpečovať monitorovanie a spätnú väzbu naplňovania priorít a cieľov, čo následne zabezpečuje:

- spätnú väzbu realizovaných projektov
- hodnotenie účinkov a dopadov
- odporúčania pre zmeny stratégie
- krátkodobý aj dlhodobý vplyv realizovaných opatrení
- a ďalšie.

Z týchto zásadných dôvodov je nevyhnutné zriadiť formalizovanú jednotku, ktorej primárnym zmyslom bude práve dohľad nad procesom implementácie PHSR obce. Obvykle sa na úrovni obce jedná o konkrétnu skupinu občanov poverených obecným zastupiteľstvom na výkon tejto funkcie. Okrem poverenia je potrebné, aby obecné zastupiteľstvo zadefinovalo a schválilo aj kompetencie tejto „pracovnej skupiny“.

V praktickej rovine môže obecné zastupiteľstvo využiť dve cesty vytvorenia pracovnej skupiny:

1. poverí niektorú z existujúcich komisií, ktorú má zriadenú pre činnosť v oblasti rozvoja obce zabezpečovaním úloh spojených s procesom implementácie a monitoringu. Môže sa jednať aj o inú formu.

2. vytvorí novú samostatnú pracovnú skupinu pre tento účel.

Pracovná skupina vytvorená pre dohľad nad implementáciou stratégie k výkonu svojej činnosti nevyhnutne potrebuje zabezpečené organizačné zázemie. Je potrebné vybudovať stabilnú systém organizácie, ktorý bude funkčný po celú dobu platnosti spracovanej stratégie.

Organizačné zabezpečenie by malo plniť nasledovné úlohy:

- zabezpečiť činnosť pracovnej skupiny
- zabezpečovať monitorovanie stratégie
- zabezpečiť informovanosť partnerov o plnení stratégie
- zabezpečiť prístup k informáciám pre prípravu rozvojových projektov
- zabezpečiť informovanosť obecného zastupiteľstva o činnosti skupiny a pod.

Návrh organizačnej štruktúry:

Rozhodujúci orgán: Zastupiteľstvo obce Zalaba

Výkonný monitorovací orgán: Výbor (pracovná skupina) pre dohľad nad stratégiou (maximálne 5 členov)

Technické zabezpečenie: Obecný úrad Zalaba – poverený pracovník

Monitorovanie v teréne: Obecný úrad Zalaba

- členovia obecného zastupiteľstva

5. 2. Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení

Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti sú dostupné strategické plánovacie dokumenty Slovenskej republiky, finančné zabezpečenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zalaba sa uskutoční nasledovne:

Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia. Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projekty, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projekty, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projekty s oporou vo VZN obce, projekty Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projekty s ukončeným procesom verejného obstarávania) a projekty, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projekty, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

5.3. Monitoring

System monitorovania a hodnotenia plnenia programu – Príloha s ustanovením merateľných ukazovateľov

V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii Programu, jeho strategických cieľov a opatrení bude termín do 3 mesiacov od schválenia Programu v zastupiteľstve obce zriadený Monitorovací výbor, ktorého úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle stanovených ukazovateľov.

Monitorovací orgán Programu rozvoja – PHSR

Monitorovacím orgánom bude zvolený orgán obce v zmysle organizačného zabezpečenia.

Adresa a kontakty – monitorovacieho orgánu pre program

Obecný úrad Zalaba

Zalaba č. 84

Zalaba 937 01

Tel.č. +421905313541

Email: zalaba@atlas.sk

Zodpovedná osoba: (tel. kontakt:)
(meno zodpovednej osoby navrhne a schváli zastupiteľstvo obce uznesením)

Monitoring stratégie v súlade s navrhovanou organizačnou štruktúrou ja zabezpečovaný na dvoch základných úrovniach. Prvou je získavanie a prvotné spracovanie informácií z terénu. Na jednej strane je potrebné sledovať realizované a pripravované aktivity, na druhej strane ukazovatele pôsobenia a dopadov implementácie PHSR na život v obci. Tieto úlohy môžu zabezpečovať iba pracovníci aktívni priamo v teréne. Je potrebné zabezpečiť systém (skupinu pracovníkov, aktivistov) spolupracujúcich na tejto úlohe. K zabezpečeniu monitoringu je potrebné spracovať systém kritérií a ukazovateľov a metodiku monitoringu, tak, aby bolo možné reálne vyhodnocovať prebiehajúce procesy. Druhou úrovňou je odborné vyhodnocovanie informácií a sledovanie plnenia cieľov, priorít a úlohou vytvorenej pracovnej skupiny je zároveň aj spracovanie kritérií a ukazovateľov hodnotenia realizácie stratégie a metodiky jej monitoringu.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie naplňania cieľov stanovených v PHSR,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PHSR.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp.

Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období. Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny.

Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy. Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

Monitorovacie ukazovatele procesu implementácie programu rozvoja obce:

- vytvorenie pracovnej skupiny pre proces implementácie
- počet stretnutí pracovnej skupiny
- počet správ o implementácii PHSR
- počet akčných plánov
- spracovanie monitorovacích ukazovateľov pre jednotlivé opatrenia
- počet informačných aktivít a realizácii programu
- úroveň a početnosť zberu informácií v teréne

Základné monitorovacie ukazovatele plnenia programu rozvoja obce:

- počet pripravených investičných aktivít v obci
- počet zrealizovaných investičných aktivít v obci

- objem zrealizovaných investičných aktivít
- objem získaných prostriedkov z externých zdrojov
- objem aktivizovaných vnútorných zdrojov
- miera zapojenia občanov a subjektov do aktivít programu rozvoja
- miera skvalitnenia poskytovaných služieb v obci
- počet a rozsah poskytovaných služieb v obci
- miera zvýšenia kvality a pripravenosti ľudských kapacít v obci
- miera zvýšenia návštevnosti obce
- miera zviditeľnenia sa obce v regióne, v SR a EÚ
- počet a kvalita zrealizovaných občianskych aktivít
- miera skvalitnenia života občanov v obci

5.4. Časový harmonogram realizácie programu

Krátkodobé plánovanie

Plánovanie na 2-5 roky sa uskutočňuje za účelom plánovania a kumulácie vnútorných zdrojov (ľudských, materiálnych a finančných) a za účelom koordinácie a súladu s prijatými prioritami obce.

Ide o podrobný prieskum záujmov miestnych a regionálnych rozvojových aktérov a ich koordináciu v záujme skutočných potrieb a možností. Rovnako takéto plánovanie vytvára výborné predpoklady pre partnerskú spoluprácu a spoločné rozvojové projekty s vyššou uskutočniteľnosťou a trvalou udržateľnosťou. Kvalitným plánovaním je možno predchádzať nesprávnym rozhodnutiam ako aj možným stretom záujmov rôznych záujmových skupín v rozvoji obce.

Akčný plán obvykle zabezpečuje :

- * Úlohy
- * Personálna náročnosť
- * Časová náročnosť
- * Finančná náročnosť
- * Zodpovednosť za realizáciu

VZOR PRACOVNÉHO LISTU IDENTIFIKÁCIE PROJEKTU:

Krátkodobé plánovanie aktivít rozvoja v časovom horizonte 2 – 5 roky

Aktivita (presné pomenovanie):

Zodpovedná osoba / organizácie:

Čas realizácie, doba trvania (od - do):

Rozpis realizačných etáp v rámci aktivity:

Rozpočet:

Možné finančné zdroje (vlastné, národné a zahraničné zdroje):

Akčné plánovanie sa v nasledujúcej etape vo väzbe na priority rozvoja obce bude zaoberať programovaním jednotlivých rozvojových oblastí v zmysle špecifických cieľov a opatrení na obdobie 2- 5 rokov.

Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2023 – 2028

Termín realizácie	Názov projektu	Zameranie projektu
2023 - 2028	Protipovodňové opatrenia	Ochrana životného prostredia
2023 - 2028	Rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba chodníkov v obci a na cintoríne	Zlepšenie dopravnej infraštruktúry
2023 - 2028	Vybudovanie komunitného centra – rekonštrukcia budovy bývalej školy	Starostlivosť o znevýhodnených občanov Rozvoj komunity
2023 - 2028	Podpora kultúry národnostných menšín	Rozvoj turizmu Rozvoj kultúry národnostných menšín
zrealizované	Revitalizácia centrálnej zóny – prírodný amfiteáter pri kostole	Rozvoj turizmu Rozvoj komunity s dôrazom na zachovanie a obnovu miestnej identity
zrealizované	Rekonštrukcia Domu smútku	Dobudovanie a modernizácia služieb obyvateľstvu
zrealizované	Výstavba parkoviska v centre obce	Zlepšenie dopravnej infraštruktúry
zrealizované	Rekonštrukcia Obecného úradu a kultúrneho domu	Dobudovanie a modernizácia služieb obyvateľstvu a udržanie kvality životného prostredia
2023 – 2028	Výstavba multifunkčného ihriska a workaut parku pre mladých	Rozvoj športu Rozvoj komunity
2023 - 2028	Rekonštrukcia starého vodného mlyna	Rozvoj turizmu Rozvoj komunity s dôrazom na zachovanie a obnovu miestnej identity
2023 - 2028	Výstavba Komunitnej aleje, resp. Náučného chodníka	Rozvoj turizmu Ochrana životného prostredia

Informovanosť a publicita Programu rozvoja – PHSR

Program rozvoja obce po schválení jeho znenia zverejnený na web stránke obce www.zalaba.sk, a na úradnej tabuli obce. Súčasťou zverejnenia informácie o Programe je nevyhnutné zabezpečiť formou diskusie s verejnosťou (internet, rozhlas a pod.) za účelom zrozumiteľnosti o možnostiach širokého uplatnenia Programu, ktorý sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EÚ fondov.

Rovnako bude zverejňovaná každoročná Správa o monitoringu a hodnotení Programu.

„ Rada rozvoja obce (obecné zastupiteľstvo) „ zabezpečí pravidelnú komunikáciu s miestnymi aktérmi rozvoja o všetkých aspektoch uplatňovania programu .

„ Rada rozvoja obce (obecné zastupiteľstvo)„ zabezpečí uvedenie Programu rozvoja „do života“ za účasti regionálnych partnerov, orgánov štátnej správy, regionálnej samosprávy a susedných obcí za účelom poskytnutia informácie o možných dopadoch resp. spolupráci v budúcom rozvoji.

Účastníci programovania sú :

- * manažment obce
- * akčná plánovacia skupina obce (obecné zastupiteľstvo)
- * formálne štruktúry – mimovládne a neziskové organizácie a komunitné nadácie
- * neformálne – miestne záujmové skupiny (spolky, kluby a pod.)
- * rôzne skupiny založené ako lokálne partnerstvá so spoločným záujmom
- * podnikateľské siete, zväzy, únie, združenia výrobcov a spracovateľov
- * regionálne profesné zväzy
- * rôzne partnerstvá verejného a súkromného sektoru
- * jednotlivci a výrazné osobnosti
- * experti – odborníci
- * podporné orgány (národné, regionálne aj medzinárodné organizácie)

ZÁVER

Každý programový dokument a Program rozvoja obce obzvlášť, dostáva svoj zmysel nie jeho vytvorením, ale v procese jeho realizácie. Prax a samotné napĺňanie cieľov, priorít a opatrení PHSR je skúškou kvality procesu programovania a jeho zmysluplnosti.

V procese spracovania rozvojového programu obce sa aktivizujú mnohé, často dovtedy neodsúhlasené miestne zdroje, najmä z oblasti ľudských kapacít. Miestna samospráva ako garant a zadávateľ spracovanie programu rozvoja obce, má byť zároveň garantom aj toho, aby tento potenciál, ktorý sa v procese tvorby PHSR vytvoril, naplnil svoju hodnotu v procese reálneho napĺňania programu.

PHSR obce Zalaba je spracovaný na metodickom a obsahovom podklade viacerých východiskových dokumentov – komunitný plán obce, analýzy, dotazníky.

Dokument má v súlade s aktuálnym znením Zákona o podpore regionálneho rozvoja dve základné časti:

1. Analyticko-strategická časť PHSR je zameraná v prvej časti na audit územia v oblasti dostupných miestnych zdrojov (prírodných, ľudských, materiálnych, ekonomických, technických a pod.). V druhej časti sú analyzované podmienky v obci formou rôznych na seba nadväzujúcich analýz (SWOT analýza). V tretej časti je spracovaná Stratégia rozvoja t.j. vízia a ciele rozvoja.

2. Programová časť PHSR dopĺňa stratégiu rozvoja do formy programu, definuje priority a aktivity. Následne spracováva podmienky implementácie programu z hľadiska inštitucionálneho, organizačného, finančného, monitorovacieho a časového.

PHSR obce Zalaba je potrebné posudzovať ako dokument otvorený, ktorý sa môže dopĺňať a aktualizovať o nové aktivity podľa rozvoja sektorov a podľa úspešne realizovaných častí programu rozvoja územia. Je zrejmé, že najmä v dnešnej dobe je veľmi zložitý dokázať exaktne naformulovať prognózu rozvoja územia na dobu viac ako 5 rokov.

Z tohto dôvodu je nesmierne dôležité akceptovať „živost“ tohto dokumentu, nakoľko iba priebežným vyhodnocovaním situácie v obci, regióne a spoločnosti a následným aktualizovaním dokumentu je možné zabezpečiť jeho aktuálnosť a zmysluplosť.

Prílohy k dokumentu

Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2023 – 2028
Komunitný plán obce Zalaba 2021 - 2025